

KRIJGSHOF VAN BRUSSEL,

17 DECEMBER 1997

Inzake: Openbaar Ministerie, CGKR

Tegen: Kurt C, Claude B

Beklaagd van:

Als militair in werkelijke dienst, in Somalië, te Bandar ofte Jilib, tussen 7 augustus 1993 en 19 december 1993, omstreeks 15 november 1993, als dader of mededader, hetzij om het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of aan de uitvoering rechtstreeks meegewerkt te hebben, hetzij om door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd, hetzij om door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, het wanbedrijf rechtstreeks te hebben uitgelokt:

- A. Opzettelijk verwondingen of slagen toegebracht te hebben aan een tot op heden onbekend gebleven persoon (Artikels 66, 392 en 398 van het strafwetboek);
- B. Door gebaren of zinnebeelden, een tot op heden onbekend persoon bedreigd te hebben met een aanslag op personen of eigendommen, waarop een criminele straf gesteld is (Artikels 66 en 329 van het strafwetboek);

(. . .)

I. TEN AANZIEN VAN DE ONTVANKELIJKHEID VAN DE HOGERE BEROEPEN

Overwegende dat de hogere beroepen tijdig en in regelmatige vorm zijn ingesteld;

Dat ze toelaatbaar zijn;

II. TEN AANZIEN VAN DE STRAFVORDERING

1. De handelingen die beklagden stelden

Overwegende dat beklagden, die op het ogenblik van de feiten deel uitmaakten van het Belgisch contingent met UNO-opdracht in Somalië, te weten het 3e Bataljon Paracommando's, 15e compagnie, peloton B, derde sectie, in substantie volgende feitelijke gegevens beamen:

- De feiten deden zich voor in de streek van Bandar of Jilib, op ongeveer een drietal kilometer van hun kantonnement, tijdens de uitvoering van een opdracht waar beklagden, in sectieverband, een mobiel "check-point" bemanden om er wagens te controleren op wapen- en drugsmokkel.
- Met de kinderen die zich rond de controlepunten verzamelden, hebben beklagden naar eigen zeggen meermaals "gespeeld en gezwierd". Omstreeks 15 november 1993 deden zij dit opnieuw met een onbekend gebleven kind, maar ditmaal boven een vuur. Eerste beklagde Kurt C hield het kind toen vast aan de schouders, terwijl tweede beklagde Claude B de voeten vasthield.

2. De kwalificatie van de feiten

Overwegende dat iedere strafrechter de verplichting heeft om de strafbaar gestelde feiten die aan zijn oordeel worden onderworpen, conform de toepasselijke wetteksten te omschrijven;

Dat hij daarom de omschrijving die de gedinginleidende dagvaarding, ten voorlopige titel, aan de feiten geeft zo nodig dient te herkwalficeren met eerbiediging van de rechten van verdediging;

Dat de burgerlijke partij voorhoudt dat de door beklagden gestelde handelingen, te wet en de feiten als bedoeld in de tenlasteleggingen A en B, moeten worden heromschreven;

Dat zoals de eerste rechter met reden opmerkt, beklagden voor één enkel strafbaar feit worden vervolgd onder twee verschillende kwalificaties;

Dat hij even terecht stelt dat beklagden, zolang er geen bijkomende dagvaarding of vrijwillige verschijning kwam, wat alleen in eerste aanleg mogelijk is, niet konden worden veroordeeld voor vier kwalificaties, ook al zouden die vier kwalificaties alle vier juist zijn (zie DECLERCQ, R., 'Feit en kwalificatie in de strafrechtspleging', in Strafrecht voor rechtspractici, IV, Leuven, 1991, 212);

Dat een herkwalificatie van de feiten wel mogelijk is, zolang er geen tenlasteleggingen bijkomen en de feiten waaromtrent uitspraak wordt gedaan dezelfde blijven;

Dat indien zich dan een herkwalificatie opdringt, het feit moet worden heromschreven in de vorm van het misdrijf dat de hoogste straf kan meebrengen (zie DECLERCQ, R., o.c., 214);

Dat beklagden, via de conclusies van de burgerlijke partij, op afdoende wijze op de hoogte zijn gebracht van de bestaande mogelijkheid van herkwalificatie;

Dat dit hen toeliet hun recht van verdediging naar behoren uit te oefenen;

Dat deze eventuele heromschrijvingen als volgt te formuleren zijn:

A' als een inbreuk op artikel 1,2°, van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van de ernstige inbreuken op de Internationale Verdragen van Geneve van 12 augustus 1949 en op de Aanvullende Protocollen I en II bij die Verdragen, van 8 juni 1977, om, op dezelfde plaats en hetzelfde tijdstip, als dader of mededader, een onbekend gebleven persoon te hebben gemarteld of om deze persoon andere onmenselijke behandelingen te hebben doen ondergaan;

A'' als een inbreuk op artikel 1, 19°, van dezelfde wet om, op dezelfde plaats en hetzelfde tijdstip, als dader of mededader, ten overstaan van een onbekend gebleven persoon onmenselijke of onterende praktijken te hebben aangewend die op rassendiscriminatie gebaseerd zijn en een aanslag op de menselijke waardigheid vormen;

A''' als een inbreuk op artikel 4 van de wet van 30 juli 1981 ter bestrijding van sommige door racisme of xenofobie ingegeven daden om, op dezelfde plaats en hetzelfde tijdstip, als dader of mededader, tegenover een onbekend gebleven persoon, als drager of agent van de openbare macht, in de uitoefening van zijn ambt, discriminatie te hebben bedreven wegens zijn ras, huidskleur, afstamming of nationaliteit, dan wel om deze persoon de uitoefening van een recht of van een vrijheid waarop deze aanspraak kan maken, op willekeurige wijze te hebben ontzegd;

Dat nu de hier bedoelde wetten in een strengere betegeling voorzien dan de kwalificaties die in de dagvaarding zijn vermeld, het past deze eventuele heromschrijvingen van de feiten, eerst op hun respectieve merites te onderzoeken;

(. . .)

4. De toepassing van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden (tenlastelegging A''')

Overwegende dat indien de burgerlijke partij ongetwijfeld alle redenen heeft om onvoorwaardelijk en systematisch alle daden van racisme of xenofobie aan te klagen, er ten deze minstens onvoldoende aanwijzingen bestaan dat racisme of xenofobie de in hoofde van de beklagden aangeklaagde handelingen zou hebben veroorzaakt of beïnvloed;

Dat in strijd met wat de burgerlijke partij in conclusies stelt, de eenheid waarvan beklagden deel uitmaakten geen lange reeks van misdrijven tegen de plaatselijke bevolking pleegde of dat zij de burgerbevolking zou hebben geterroriseerd;

Dat er in hoofde van het 3 Bn Para, geen structurele en/of systematische machtswellust, sadisme, xenofobie of racisme vaststaat;

Dat er wel een aantal individuele ontsporingen blijken te zijn vastgesteld die tot individuele vervolgingen hebben geleid of zullen leiden;

Dat de burgerlijke partij in dezelfde conclusies ook onterecht opmerkingen formuleert in verband met het vervolgingsbeleid van het openbaar ministerie;

Dat het Hof zich niet vermag te mengen in deze aangelegenheid;

Dat het Hof niet de bevoegdheid heeft om de overlegging te bevelen van 260 geseponeerde strafdossiers of, weze het ter informatie, de voeging van deze dossiers bij dit dossier;

Dat er alleszins, in hoofde van de beklagden, GEEN aanwijzingen zijn van enig sadisme tegenover, discriminatie van of misprijzen voor bepaalde bevolkingsgroepen;

Dat ook niets aantoonde dat de feiten werden geïnspireerd door een vorm van racisme of gepleegd uit haat omwille van de etnische origine van het slachtoffer;

Dat er tenslotte, steeds in hoofde van de beklagden, geen willekeur of grilligheid vaststaat, evenmin aanzetting tot discriminatie;

Dat niet is bewezen dat de feiten zouden gebaseerd zijn op rassendiscriminatie, of dat ze een discriminatie omwille van ras, huidskleur, afstamming of nationaliteit uitmaakten;

Dat het bewijs zeker niet wordt geleverd door te verwijzen naar "een algemene racistische sfeer", die zou blijken uit handelingen, geschriften of uitgedrukte opvattingen van personen die niet terechtstaan;

Dat de eerste rechter desbetreffend terecht stelt dat het verwerpelijk is om, uitgaand van een a priori dat in een bepaalde groep een racistische sfeer zou heersen, te concluderen dat elk lid van die groep noodzakelijkerwijze bepaalde racistische handelingen stelt;

Dat alle getuigen van de feiten, met inbegrip van de anonieme getuige, het eens zijn dat de stemming optimaal was, alleszins tot juist voor de feiten;

Dat ook de tenlastelegging A''' niet naar genoegen van recht is bewezen, zodat het Hof de feiten enkel nog onder hun oorspronkelijke omschrijving moet onderzoeken;

5. De initiële kwalificaties

Overwegende dat beklagden nooit hebben ontkend dat zij een onbekend gebleven kind hebben vastgenomen en dat zij het, naast en boven een vuurtje hebben heen en weer gezwierd, waarbij beklagde Kurt C het kind vasthield aan de schouders en beklagde Claude B aan de voeten;

Dat beklagden voorhouden dat het om een spel ging;

Dat CLAUDE B ook heeft gesteld: "*Wij zagen geen schuld in onze gedragingen*";

Dat KURT C verklaarde: "*Ik heb nooit het inzicht gehad een kind kwaad te berokkenen. Het kind is nooit in paniek geweest, was misschien wel even geschrokken, maar is niet bang weggelopen*";

Dat van dergelijke verklaringen niet kan worden gezegd dat ze bekentenissen van strafbare feiten zouden inhouden;

Dat de feiten, volgens de beklaagden, immers buiten elke sfeer van geweld zijn te situeren, en ook niet zouden bedoeld zijn als bedreigingen tegenover het kind;

Dat de feiten voor het kind geen fysische of psychische gevolgen hadden, alleszins geen bewezen gevolgen;

Dat mag worden aangenomen dat alle leden van de sectie van beklaagden werden verhoord door de Dienst Gerechtelijke Politie bij het Militair Gerecht;

Dat formeel gezien één enkel lid van deze sectie niet in verhoor werd genomen, tenzij dit ene sectie lid - wat het Hof niet weet, maar met de burgerlijke partij wel kan vermoeden - zich zou vereenzelvigen met de getuige die anoniem wenste te blijven;

Dat ter terechtzitting van het Hof de burgerlijke partij het verhoor van deze getuige onder ede vroeg;

Dat deze onderzoeksmaatregel niet moet worden bevolen, nu reeds kan worden aangenomen dat de geloofwaardigheid van betrokkene in elk geval relatief is te noemen gelet op het financiële voordeel dat hij zou genoten hebben bij het uitbrengen van zijn beschuldigingen;

Dat het Hof uit het geheel van de overgelegde getuigenissen, vooral aandacht geeft aan volgende nuttige verklaringen;

Dat volgens de anonieme getuige "Marco X", een aantal militairen, voordat de feiten zich voordeden, met enkele van de ter plekke steeds aanwezige kinderen "*wat rond het vuur (hebben) gedanst*";

Dat de kinderen hierbij, opnieuw volgens Marco X, "*wat pret hadden*";

Dat beklaagden vervolgens "*om plezier te maken onder henzelf*", een kind hebben vastgenomen;

Dat zij aan het kind in het Engels zouden hebben gezegd "*dat zij het zonden braden*";

Dat zij het kind daarop boven het vuur zwierden, de ene zwier al wat dichterbij het vuur dan de andere;

Dat de andere kinderen toen al waren weggelopen;

Dat nog steeds volgens Marco X het losse gedeelte van de kledij, "*buiten de wil van beide para's*" vuur zou hebben gevat;

Dat zij het vuur onmiddellijk hebben gedoofd;

Dat naar de anonieme getuige stelt, het kind geen brandwonden had, doch dat het geweldig in paniek was;

Dat het kind daarop onmiddellijk is weggelopen;

Dat supra reeds is gezegd dat het Hof aan deze getuigenis maar een relatieve waarde geeft;

Dat de meeste betrouwbare getuigenis deze is van S;

Dat het Hof tot dit besluit komt omdat deze getuige niet onverdeeld gunstig is voor de beklaagden;

Dat S inderdaad stelt dat hij niet steeds is blijven kijken omdat hij zich ergens "*van dit gebeuren wenste te distantiëren*";

Dat de getuige wel bevestigde dat die dag "*reeds gans de dag met die negertjes*" gespeeld werd;

Dat beklaagden, volgens S, het kind een aantal keer over het vuur heen en weer gezwierd hebben, gedurende een halve minuut tot een minuut;

Dat hij eerder geneigd is te stellen dat de kledij van het kind geen vuur heeft gevat;

Dat getuige S, in verband met de houding van het kind, verklaart: *"ik herinner me niet dat het kind gekrijst of geschreeuwd zou hebben, maar het was me alleszins duidelijk dat dat kind het gebeuren niet gewillig onderging"*;

Dat de andere getuigenissen weinig bruikbare bewijselementen opleverden;

Dat de sectiecommandant Dirk N zelfs beweert dat hij niet aanwezig was, hetgeen nochtans door andere leden van de sectie wordt tegengesproken;

Dat getuige VB beaamt dat er, algemeen gesproken, geen vijandigheid bestond vanwege en tegenover de kinderen en dat het gebeurde *"dat wij spelletjes speelden terwijl we daar stonden te wachten"*;

Dat het strafonderzoek geen andere nuttige elementen opleverde;

Dat er, samenvattend, twee bezwarende elementen te vinden zijn in de afgelegde verklaringen, namelijk:

1. dat beklaagden, volgens "Marco X", zouden gesproken hebben van *"braden"*, maar dat desbetreffend niets is geweten over de toon waarop dit gezegd werd, noch over het feit of het kind deze gezegdes al dan niet begreep;

2. Dat S getuigt dat het kind niet gewillig was - volgens "Marco X" was er, na het gebeuren, zelfs sprake van een paniecreactie - en dat er voor S redenen waren om zich van het gebeuren te distantiëren;

Dat het Hof, behoudens de verklaringen van de beklaagden en de verhoren van de getuigen, nog beschikt over het origineel van de door Marco X genomen foto;

Dat het Hof, bij de interpretatie van deze foto, zeer omzichtig wil zijn;

Dat *"één beeld meer zegt dan 1.000 woorden"*, maar dat beelden ook misleidend KUNNEN zijn indien zij in een onjuiste samenhang worden geplaatst;

Dat thans moet worden geoordeeld of alle voornoemde gegevens, in hun onderling verband genomen, volstaan om de feiten van de tenlasteleggingen A en B gegrond te verklaren;

Dat er van toebrengen van slagen geen sprake kan zijn;

Dat met bijna volstrekte zekerheid kan worden aangenomen dat het kind geen verwondingen heeft opgelopen;

Dat er m.b.t. het bestaan van *"blauwe vlekken"* minstens twijfel bestaat die beklaagden moet ten goede komen; dat schrik hebben geen slag of verwonding is in de zin van het strafwetboek;

Dat het leugenachtig is te stellen dat het kind geroosterd, gebraden, gemarteld of gefolterd werd;

Dat beklaagden dus terecht zijn vrijgesproken voor de feiten van de tenlastelegging A;

Dat het misdadig opzet van het misdrijf als bedoeld in artikel 329 van het strafwetboek bestaat in het opwekken van gevoelens van schrik in hoofde van de persoon die bedreigd wordt;

Dat nu de getuigenis van S vrij kritisch is voor de beklaagden, mag worden aangenomen dat hij zeker zou hebben vermeld dat het hemd vuur vatte, indien zulks het geval was geweest;

Dat doodsangst in hoofde van het kind omwille van het in brand schieten van het hemd, dus niet in aanmerking is te nemen;

Dat het ook niet ten genoeg van recht is bewezen dat de beklaagden handelden met de bedoeling het kind schrik aan te jagen of om het te bedreigen;

Dat het kind zeker benauwd om het hart was, wat zijn onwilligheid verklaart;

Dat het alleszins zeker is dat deze gevoelens niet werden opgewekt door bedreigingen met een aanslag waarop een criminele straf is gesteld; dat het kind zeker geen vrees heeft gekend voor zijn leven, voor zware verminkingen of blijvende letsels;

Dat ook voor het kind, en de eerste rechter stelt terecht dat dit onomstotelijk vaststaat, het gebeuren als een spel startte; dat het, mede daarom, niet kon vrezen dat de militairen waarvan sprake hem, zonder de minste reden, kwaad zouden doen;

Dat de toestand wel volledig anders zou te beoordelen zijn indien het kind stil boven het vuur zou zijn gehouden, wat zeker niet het geval was; dat in elke verklaring over "*heen en weer zwieren*" wordt gesproken;

Dat op de foto zelf te zien is dat de beklaagden er zorg voor hadden het kind op ruime afstand boven, en zelfs eerder naast, het vuur te houden;

Dat mede gelet op het vermoeden van onschuld en het beginsel dat twijfel de beklaagde tot voordeel moet strekken, het aangevochten vonnis moet worden bevestigd, ook al moet men het optreden van de beklaagden zeker ongepast noemen in het kader van een militaire controleopdracht;

Dat de feiten van de tenlasteleggingen sub A en B, die door de eerste rechter niet voor vaststaand zijn geacht, immers evenmin bewezen zijn gebleken na onderzoek van de zaak in hoger beroep;

III. TEN AANZIEN VAN DE CIVIELE VORDERING

Overwegende dat de eerste rechter zich terecht onbevoegd verklaard heeft om kennis te nemen van de eis van de burgerlijke partij;

Om deze redenen,

HET HOF,

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, behalve de artikelen 1382 en 1383 van het burgerlijk wetboek;

Gezien daarenboven artikel 24 van de wet van 15 juni 1935;

Beslissende op tegenspraak en in de aanwezigheid van de beklaagden;

Ontvangt de hogere beroepen;

Bevestigt het bestreden vonnis zowel op straf- als op burgerlijk gebied;

Laat de kosten van de aanleg ten laste van de Staat.

Laat de kosten van het hoger beroep, aan de zijde van de burgerlijke partij gevallen, te haren laste en verwijst haar in de kosten jegens de publieke partij belopende tot heden op honderd vijftien frank.